

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovo:
„Koroški Slovenec“,
Wien V., Margaretenplatz 7
Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Zinkovský Josip, Wien
V., Margaretenplatz 7.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo
Stane četrtletno: K 8000.—
Za Jugoslavijo
četrtletno: 25 Din.
Posamezna številka 800 kron

Leto IV.

Dunaj, 10. januarja 1924.

Št. 2.

Prepovedani materini jezik.

Nasilnost naroda proti narodu se mora obsojati kot protikulturalna, kajti sleherni narod ima pravico do prostega razvoja ravno tako, kakor ima revež isto pravico do življenja kakor bogataš.
Naši zapiski II. 2.

Pod gornjim naslovom je priobčila dunajska „Reichspost“, ki je glavno glasilo krščanskih socialcev v Avstriji, članek, ozir. dopis o preganjanju južnotirolskih Nemcev po italijanskih oblastih. List piše: „Nasilnosti proti nemškemu šolstvu na Južnem Tirolskem, kojih najnovejša cvetka je odredba podprefekta v Bolcanu, po kateri se v čez noč poitaljančenih šolah niti veronauk ne sme več poučevati v materinem jeziku, je globoko zadela ljudsko dušo.“ Resnica je, da so dale italijanske oblasti zapreti nemške šole in odredile, da morajo obiskovati nemški otroci italijanske šole. Tudi veronauk bi se moral poučevati v italijanskem jeziku. Mi dobro razumevamo ogorčenje južnotirolskih Nemcev in njih proteste, ki jih pošiljajo v svet proti nasilstvom in nekulturnim dejanjem, ker vse to doživljamo na lastnem telesu.

Iz nadaljnega poročila omenjenega lista izvemo, da so odposlanstva južnotirolskih Nemcev, zanašujoč se na poklicane cerkvene avtoritete, odšla k škofom v Trient in Brixen, da jim poročajo o trpljenju katoliškega ljudstva na Južnem Tirolskem in jih prosijo pomoči. Pa tudi ljudska stranka južnotirolskih Nemcev je poslala na cerkveno oblast spomenico iste vsebine. Posebno žensko odposlanstvo je posredovalo pri rimski vladi in bilo sprejeto tudi od sv. Očeta. Torej vidimo, da iščejo nemški Tirolci, živeči pod Italijo, od pomoči proti italijanskim nasilstvom predvsem pri cerkveni oblasti. In pri nas?

Zanimiv članek o teh nasilnih odredbah italijanske vlade, ki je zelo poučen za naše koroške razmere, prinaša v Bolcanu izhajajoči

„Landsmann“ pod naslovom „Non possumus“ (Ne moremo). Te zgodovinske besede papeža Pija IX. mu služijo kot apel na cerkvene oblasti, v katerem pravi list sledeče: „Cerkev ni nacionalna marveč vesoljna in se je držala vselej načela, da se mora poučevati veronauk v materinem jeziku. Ko je hotela svojčas pruska vlada v šolah pruske Šlezije vpeljati nemški verski pouk, so se papež in z njim pruski škofje odločno v bran postavili proti takemu načrtu. Rimska stolica stoji še danes na tem stališču. Z dobro poučene strani se je pred nedavnim poročalo, da je bila te dni odposlana iz vaticana okrožnica na škofo v Brasiliji, ki jih opominja na dolžnost, skrbeti za to, da bodo otroci njih dekanij prejemali veronauk v materinem jeziku.“

Načela, na katera se opirajo južnotirolski Nemci v boju za svoje jezikovne pravice, morajo biti veljavna, v kolikor se nanašajo na veronauk in cerkev, tudi za nas koroške Slovence. Ravno zloglasna okrožnica Heimatdiensta, ki je naperjena proti slovenskim župnijam, nam daje povoda dovolj, da smo čuječi in se postavimo vsikdar v bran proti „odredbam“, ki ogrožajo naše starodavne pravice na cerkvenem polju. Pot so nam pokazali nemški Tirolci pod Italijo.

Nasilnosti proti Nemcem v Južnem Tirolu so našle močen odmev tudi v Avstriji. Na Dunaju so priredila nemška obrambna društva (Schulverein, Südmärka, Andreas Hofer Bund itd.) protestno zborovanje, na katerem je bil sprejet sklep pozvati zvezno vlado, „da zavrže vse sile in uporabi vsa možna sredstva, da bodo zavarovane Nemcem na južnem Tirolskem vse njihove pravice“. Obenem se je naročilo vladi, da mora odposlati protestno noto Društvu narodov in jo z vsem povdarkom podpreti. Nikakor se ne čudimo temu, ako se zavzamejo avstrijski Nemci za svoje plemenske rojake, ki živijo v Italiji pod drugorodno državo, toda pregovor pravi: Česar si ne želiš, da ti storijo drugi, tega tudi ti ne povzro-

čaj nikomur! In ta izrek bi morali predvsem upoštevati in si dobro zapomniti naši koroški Nemci in najprej popraviti krivice, ki so jih prizadejali in jih še prizadevajo slovenskemu ljudstvu na Koroškem, posebno na šolskem polju. Potem šele bodo mogli nastopiti povsem upravičeno kot zagovorniki svojih manjšin, ki sedaj živijo pod drugimi državami. Norost pa moramo imenovati nasilno raznarodovanje, kakor so je uganjali Nemci pred svetovno vojno proti nenemškemu narodu, zlasti proti Poljakom v Zgornji Šleziji in avstrijskim Slovonom. Sedaj se jim vse to vrača in kako je to bridko, sami najbolje čutijo. Svetovna vojna je pokazala, kakšne posledice rodi raznarodovalno delo. Avstrija je izgubila vse slovanske narode, ravno tako Nemčija Poljake in Francoze, pa še Nemcev navrh. In ti Nemci čutijo sedaj na lastni koži, kako hudo je, če se zatiira materini jezik.

Iz tega pa tudi razvidite, dragi bralci, kako upravičen je naš boj za naš materini jezik. Ni miru in ga ne more biti, dokler nam naši nasprotniki ne bodo priznali teh pravic. Mi smo pokazali dovolj dobre volje, da hočemo izpolnjevati svoje dolžnosti do države, a svojim pravicam do materinega jezika se nikdar ne moremo odreči, četudi smo radi tega izpostavljeni preganjanju in obrekovanju, da smo protidržavni. Pravica do materinega jezika je sveta vsem narodom na svetu in mora biti sveta tudi nam.

In s tem se bodo morale sprijazniti tudi naše posvetne in cerkvene oblasti.

List stane od 1. januarja do 31. marca za:

Avstrijo 8000 K
Jugoslavijo 25 D
Posamezna številka 800 K

PODLISTEK

Kdo je iznašel žganje?

(Pripoved Leva Tolstoja.)

Brez zajutрка je šel reven kmetič na vse zgodaj orat na polje; le košček kruha je vzel seboj. Ko je prišel na njivo, si je slekel jopič in ga djal pod grm, v jopič pa kruh. Čez nekaj časa so bili konji utrujeni in on lačen. Sprejel je konje, jih pustil na pašo, sam pa je šel k grmu, da povzije svoj kruhek. Ko pa privzdigne jopič, vidi, da kruha ni. Obrača jopič sem in tja, ga stresa, stika po žepih, kruha pa ni. „Čudno,“ reče kmet sam pri sebi, „nikogar nisem videl tu okoli hoditi, pa vendar mi je nekdo ukradel kruh.“

Hudobec je bil tisti, ki je zmaknil kmetu kruh in je sedel za grmom, da bi slišal, kako bo kmet kled in njega — hudobca — klical na pomoč. Kmetu je bilo sicer žal za kruh, a znal se je potolažiti. „No,“ reče, „gladu še ne bom umrl; tisti, ki mi je odnesel kruh, je bil gotovo še bolj potreben kakor jaz, da bi mu le teknil!“ Šel je k studencu, se napil vode, polovil konje in oral naprej.

Hudobec je bil pobit, da ni mogel zapeljati kmeta v greh. Šel je v pekel pred najvišjega hudobca in mu pripovedoval svojo nezgodo. Lucifer je bil strašno razkačen in se je zadržal nad njim: „Ta je pa lepa! Poberi se mi izpred oči! Če mi v treh letih ne dobiš kmeta, te dam skôpati v blagoslovljeni vodi!“

Pred blagoslovljeno vodo pa je imel hudobec grozen strah. Kakor hitro je mogel, je letel nazaj na zemljo in tuhtal, kako bi kmeta vjel. Mislil je in mislil in nazadnje vendar izmislil.

Spremenil se je v dobrega človeka in se dal najeti pri kmetu za težaka. In naučil je kmeta, naj seje v suhem letu žito na močvirje. Sosedom je od suše vse zgorelo, temu kmetu pa je žito krasno uspevalo. Naslednje leto je bilo pa deževno in hudobec je pregovoril kmeta, da je sejal žito po hribovju. Pri drugih je žito ležalo in gnilo, on pa je našel toliko žita, da ni vedel kam z njim.

Tedaj pa je hudobec-težak naučil kmeta iz žita žgati šnops. In pil je kmet in dal niti tudi dugim.

Tedaj je šel hudobec v pekel in se je tam hvalil, kako je dobil kmeta. Lucifer pa se je hotel prepričati na lastne oči. Prideta h kmetu

in glej, vsi premožnejši kmetje iz vasi so zbrani pri njem in on jih gosti — z žganjem. Kmetica podaja gostom čašo za čašo. Tu zadene ob mizo in razlije steklenico. Kmet začne psovati svojo ženo: „Prekleta krumpasta baba!“ — Hudobec sune s komolcem svojega poglavarja, češ: „Zdaj ne pravi več: na zdravje!“ Kmet pa je kled naprej.

Vtem vstopi reven kmetič, ki se je ravno vračal od dela in je tudi želel kupico žganja. Gospodar pa zarenči nad njim: „Jaz nimam žganja za vsakega!“

To je višjemu hudobcu silno ugajalo, a nižji hudobec mu zašepeče: „Le čakaj še malo, pride še lepše!“

Gostje so pili in z njimi je pil tudi gospodar. Drug drugemu so nazdravljali, drug drugega hvalili; besede so tekle kakor maslo. Luciferju se je nakremžil obraz, to prijateljstvo mu ni bilo povolji. Hudobec mu zopet zašepeče: „Le čakaj, naj še spijejo drugo čašo, pa si bodo kmalu v laseh. Videl boš, da bodo kakor volkovi!“

Gostje so pili naprej, postajali so glasnejši, besede so padale vedno bolj trde in robate. Nastane prepir, začnejo se pretepavati in iz nosov krvaveti. Gospodar se vmeša med nje, da bi jih pomiril, pa ga namlatijo kakor snop.

Kriza v kmetijskem gospodarstvu.

V vedno bolj neugoden položaj prihaja kmetijsko gospodarstvo v Avstriji. Svetovna vojna je izčrpala vse rezerve, ki smo jih hranili za slabe čase in spravila v ured naša gospodarstva. Sedaj pa se nalaga kmetu visoke davke za ureditev državnega gospodarstva, dočim mu povzročata denarna in gospodarska kriza veliko skrbi za bodočnost. Oglejmo si položaj kmetijskega gospodarstva nekoliko natančneje in poiščimo vzroke njenega propadanja.

Cene za kmetijske pridelke so na domačem trgu padle in padajo vedno bolj; nasprotno pa se držijo cene za kmetijske potrebščine zlasti industrijsko blago na isti višini ali pa še celo rastejo. Vzrokov za to neugodno razmerje je več. Predvsem jih moramo iskati v tem, da je Avstrija že od leta 1915 brez zaščitne carine proti uvozu poljskih pridelkov. Posledica tega je prost uvoz žita in moke, živine iz agrarnih držav kakor iz Amerike, Ogrske, Jugoslavije in Rumunije, ki prodajo največ svojih kmetijskih pridelkov v Avstrijo in Nemčijo. Avstrijski žitni in živinski trg je tedaj prenapolnjen z inozemskimi pridelki, kar največ upliva na padanje cen na domačem trgu.

Zlasti je treba računati z lansko izvanredno dobro svetovno žetvijo. Amerika je pridelala toliko žita, da so mu cene zdatno padle in so ameriški kmetovalci (farmerji) zahtevali od prezidenta postaviti, ki naj bi jih ščitila, da ne propadejo. Tudi Jugoslavija ima letos velike množine žita oddati, posebno v Avstrijo. Francoska je pridelala sama toliko, da ji ne bo treba uvažati. Še celo Rusija, ki je pred dvema leti trpela na grozoviti lakoti, hoče izvažati žito v inozemstvo in ga zamenjati za industrijsko blago. Avstrija je poskrbljena z moko, večinoma ameriškim, ogrskim in češkoslovaškim blagom do koncem marca tekočega leta, dočim Nemčija, ki pride poleg Avstrije kot odjemalec najbolj v poštev, s slabim denarjem in vsled neurejenih razmer ne more veliko kupovati.

Tujezemska konkurenca, ki jo zelo pospešuje pomanjkanje zaščitne carine, tedaj zelo tlačiti cene na domačem trgu. Bajje namestila vlada vepeljati zmerne uvozne carine na moko, da bi s tem zaščitila domačo mlinsko industrijo, ki se nahaja v veliki brezposelnosti. Pa tudi domačemu žitnemu pridelku, ki glede kakovosti zaostaja za uvoznim blagom, bi se s tem pripomoglo do boljših cen in odjemalcev.

Ravno isto kakor z žitom je z živino. Uvažati se je mnogo iz Rumunije, Ogrske in deloma tudi iz Jugoslavije. Kakor na žitu, tudi na živini ni zaščitne carine. Zato tujezemska živina tlačiti cene na domačem trgu. Rumunija je kljub temu, da mora izvažati veliko živine, upeljala izvozne carine in sicer 10.000 lejev na govedo, kar znaša v avstrijskem denarju več kakor

Višji hudobec je to z veseljem gledal in strašno mu je ugajalo. „Dobro, prav dobro!“ je klical od veselja. „Le čakaj še,“ pravi manjši hudobec, „naj še izpijejo tretjo čašo, potem bodo kakor svinje.“

In kmetje so pili tretjo kupico. Postali so čisto mehki, jezik se jim je zapletal, drug drugega niso več razumeli. Opetekajo se, ko gredo domov — po eden — po dva — po trije in vsi popadajo po cesti. Gospodar jih hoče spremiti, pa pade kakor je dolg in širok v gnojnico. Valja se in hrope v smrdljivi luži kakor svinja. Šnops, bo ostal živina.“

To pa je najbolj ugajalo Luciferju. „No, dobro pijačo si si izmislil. Najbrže si vzel najprej lisičje krvi, saj je kmet postal zviti kakor lisica. Potem si pa menda prilil volčje krvi in kmetje so postali kakor volkovi. Nazadnje si pa gotovo prilil svinjske krvi in kmetje o postali kakor svinje.“

„O ne,“ pravi nižji hudobec, „nisem tako mešal. Živinska kri je v človeku zmrtom. Jaz sem ga pa naučil delati šnops. In ko je iz božjega daru delal šnops, se je v njem vzdignila kri lisice, volka in svinje. Če bo le zmiral pil

In Lucifer ga je močno pohvalil in ga obšipal s častmi. Od tistega časa torej pijejo ljudje šnops in so po njem kakor živina.

preko tri milijone kron. Pri 2000 govedih, ki jih izvažajo povprečno tedensko na Dunaj, zasluži Rumunija na izvozni carini nič manj kakor šest milijard kron. Uvozna carina, ki bi jo upeljala Avstrija tudi na živino, bi imela za posledico, da bi morala Rumunija znižati izvozne carine, ako bi hotela konkurirati z drugimi prodajalci.

Nič manj kritičen je položaj v gozdarstvu. Ugodna konjunktura, kakoršno smo imeli za znamovati še pred enim letom, je popolnoma nehala. Lesne cene so padle približno za eno tretjino. Izvoz lesa iz Avstrije je skoraj nehala; v Nemčijo vsled tam nastalih homatij, v druge države pa radi prevelike konkurence s strani Jugoslavije in Rumunije. Tako je deloma odpovedala tudi ta edina panoga, ki je nudila kmetijstvu stalen rezervni kapital.

Avstrija se bo uredila in sanirala kot industrijska država. To nam kaže zemljevid. Uvažala bo živila, izvažala industrijsko blago. Zavarovala si bo meje z visoko carino proti konkurenci svoje industrije, dočim bo ostalo domače kmetijstvo brez zaščitne carine izročeno svetovni konkurenci. In v tem ležijo predvsem vzroki današnje krize v kmetijskem gospodarstvu.

Slovenskemu kmetu na Koroškem je treba še posebej, da si bo uredil svoje gospodarstvo sedanjemu položaju primerno, vzbuditi bo v njem zadržano misel ter ga organizirati v gospodarskih zadrugah, kajti le v teh bo našel potrebne opore in samopomoči.

Zbirajte za tiskovni sklad!

POLITIČNI PREGLED

Seipel o bodočnosti Avstrije. Pred nekim novinarjem se je dr. Seipel izrazil: Ako ima Avstrija bodočnost, tedaj leži ta v tem, ker tvori most med vzhodom in zapadom. Prej pa se mora še tako daleč razviti, da bo zmožna proizvode vzhodnih dežel prosto uvažati in na zapad izvažati.

Kontrola priseljencev. Vlada misli postaviti komisijo iz delodajalcev, delavcev in državnih organov, ki bo nadzirala priseljence. Povod temu koraku je okolnost, da je prišlo v zadnjem času posebno iz Nemčije mnogo delavcev, ki hočejo delati za vsako plačo in tako pospešujejo brezposelnost. Veliko teh ljudi nima niti potnih listov, posebno politično sumljive osebe.

Nemčija. V novi spomenici, ki je bila dostavljena francoski vladi, želi nemška vlada, da se odpravi carinska kontrola in pobiranje pristojbin na uvoz v zasedene pokrajine. Dalje izreka željo, da bi tudi franc. vlada sodelovala pri ustanovitvi rensko-vestfalske banke, da se dovoli povratek izgnanih uradnikov in namestitev odpuščenega nemškega osebja na železnicah in parnikih. Ker zahteva spomenica tudi vzpostavitev režima pred 11. januarjem 1923, je napravila na franc. vladne kroge neugoden vtis, ker prevladuje mnenje, da Nemcem ne gre za to, najti pot za poravnavo, ampak za odvzete zastavnine za reparacijske dobave. Dr. Marks sicer pravi, da hoče izpolniti reparacijske obveznosti in da bo podpiral delo obeh komisij a za odplačila potrebuje industrijsko Porurje. Francozi poznajo Nemce dobro, zato jim ne verjamejo, in jim je ljubši vrabec v roki kot golob na strehi. — Splošno se je položaj že precej ublažil. Uveljavljajo se vedno nove olajšave. Tako se more potovati iz zasedenega ozemlja v nezasedeno že brez potnega lista. — Posebno hud odpor je nastal med delavstvom proti 10urnemu delavniku, ki so začeli zopet s štrajki in večjimi izgredi. Osemurni delavnik je pridobitev zadnjih let in se bo gotovo težko ločiti od njega.

Rentno marko hočejo uničiti težki industrialci s tem, da zahtevajo od državne banke velike množine deviz, ki banki primanjkujejo. Vladi so znane menda velike lumparije, ki jih bo objavila, ako ne nehajo pritiskati. Tudi desno stoječi tisk je začel boj proti rentni marki. Vla-

da je začela nastopati ostro proti vsakemu, ki bi hotel škodovati ugledu rentne marke. Listom se bo kratkomalo prepovedalo izhajanje.

Bavarska za revizijo ustave. Bavarska vlada je izročila po svojem poslaniku berlinski vladi spomenico, v kateri zahteva revizijo in izpremembo weimarske ustave. V spomenici navaja, da je doba zadnjih 4 let dokazala, da je sedanja ustava mnogo zagrešila, ker je uvedla mesto federalizma unitarizem, ki ne odgovarja duhu časa. Bavarska povdarja, da hoče s tem samo varovati interese države.

Popuščenje porurske okupacije. Tekom zadnjih 14 dni je bilo mnogo francoskih in belgijskih čet odpoklicanih iz Porurja. Iz tega se sklepa, da se polagoma pristopa k takozvani nevidni okupaciji, to je kontroli brez sodelovanja vojaštva. Doselej je število zasedbenih čet že znižano skoraj za polovico, pravijo pa, da ostane v Porurju ena armija, sestojča iz treh divizij.

Bolgarska vlada in Macedonija. Bolgarski min. predsed. Cankov je imel 29. dec. v sobranju političen govor. Izjavil je — glasom jugoslov. listov, — da Macedonija še vedno tvori jabolko razdora med Bolgarsko in Jugoslavijo. Macedonija da ima pravico do svobode in samostojnosti. Bolgari zahtevajo, kar je njihovega. Govor je izzval v Beogradu veliko razburjenje, ker je s to izjavo Cankov moralno podprl makedonstvujušče, od katerih je odvisen. Čeravno so poznejša poročila pokazala, da se je govor napačno tolmačil in potvoril, je jugosl. vlada kljub temu podvzela potrebne korake. Zavarovala je dobro mejo. Iz Budimpešte se celo poroča, da krožijo nad Berkovico aeroplani in se je zapazilo zbiranje vojske ob jug. meji. Te vesti so gotovo pretirane, imajo pa svoj namen. Iz Sofije je bil takoj poklican poslanik Rakič, ki je dobil naročila, da ustmeno in v prijateljski obliki opozori bolgarsko vlado na neumestnost takih izjav, ki morejo občutno kvariti dobre sosedske odnose med obema državama. Isto bo storila grška vlada. Vlada je protestirala tudi proti povratku bivšega bolg. kralja Ferdinanda. Seveda ima pri tej stvari tudi Italija svoje prste vmes, kakor vedno kadar se gre proti Jugoslaviji.

Francosko-češka pogodba. „Prager Presse“ razpravlja o novi francosko-češki pogodbi. V prvem delu določa politiko miru in pristaja na sedanjih mejah v Evropi. V drugem obvezuje obe državi, da se bosta sporazumeli o smernicah svoje politike, ako bi bili njuni interesi ogroženi. Pogodba jamči nadalje sedanje stanje v Avstriji in Madžarski ter se obrača proti Habsburgovcem in Hohenzollerncem, ne vsebuje pa nobene vojaške obveze.

Zvezna pogodba med Jugoslavijo in Francijo. Francosko-češki pogodbi bo sledila tudi zvezna pogodba med Jugoslavijo in Francijo, ki bo slovela na načelu, da se mora očitati dosedanji evropski red, kakor je ustvarjen po versailleski, saint-germainski, trianonski in neuillski pogodbi, dopolnjen s pogodbami male antante. Obe državi hočeta delovati za splošno gospodarsko obnovo Evrope.

Čičerin o položaju sovjetske Rusije. Ruski sovjetski komisar za zunanje zadeve Čičerin je izjavil novinarjem ob novem letu, da je mednarodni položaj sovjetske unije vedno boljši. Opozarjal je v svojem govoru zlasti na politične in gospodarske interese angleških krogov v sovjetskih republikah, na najnovejše Mussolinijeve izjave o priznanju sovjetske vlade, kakor tudi na rusofilsko tendenco v Ameriki. Dogovor s Francijo bo mogoč, čim opusti svojo dosedanjo Rusiji sovražno politiko.

Razdor v rdeči armadi. Razdor, ki je nastal med Trockijem in ostalimi člani vlade, se je glasom vesti zanesel tudi v rdečo armado. Vsa moskovska garnizija in generalni štab se je priključila Trockiju. V rdeči armadi je vsled tega nastal razdor.

Inserirajte v Koroškem Slovencu!

DOMAČE NOVICE

Sele. (Nočni pogovor v šoli.) Zamudil sem se en večer malo predolgo pri prijatelju, pa sem jo mahal bolj pozno mimo šole proti domu. Kar zaslišim iz šole ven živahen pogovor. Kdo pa govori tako pozno? si mislim in stopim k vratom poslušat. Kaj je bilo? Slovenščina in nemščina sta se prijateljsko pogovarjali. Joj, joj, slabo se mi godi, je tožila nemščina. Ti neusmiljeni celovski gospodje, kako me stiskajo! Prej sem vladala v šoli čez in čez, zdaj so me pa potlačili čisto v kot. Le tri ure na teden so mi milostno dovolili, da smem prilesti ven, pa še tedaj moram kmalu zopet zbežati. Pa pravijo, da sem državni jezik, tu me pa tako zanemarjajo! Ne obupaj, ljuba sestra! jo je tolažila slovenščina, kmalu bo bolje! Meni se je prej ravno tako godilo. Zaničevana sem bila, še moliti niso smeli mali otroci po mojem. Zdaj sem prišla do pravice in še več so mi dali, kakor sem zahtevala. Tako nam nagajajo gospodje v Celovcu: enkrat hočejo v šoli zadušiti mene, drugokrat pa tebe, za ljudsko voljo se ne zmenijo. Pa možje pri našem šolskem svetu se potegujejo za te in skoro vsi Selani želijo, da bi midve v enaki meri vladali v šoli kot sestri, da bi se tako otroci učili vsa leta slovensko in nemško. Potrpi še malo, prej ali slej bodo dosegli, kar zahtevajo! — Bog daj to, je odvrnila nemščina, lepo življenje bo potem v šoli! — Gute Nacht! — Lahko noč! sta si še voščili in potem je vse utihnilo. — Jaz sem pa tudi domov grede rekel sam pri sebi: Prav sta imeli! Prej šola ni bila za nas, ker so slovenski jezik čisto zanemarjali; zdaj tudi ni za nas, ker premalo učijo nemško. Srednja pot najboljše pot: učni jezik naj bo slovenski, nemščine pa naj bo dosti, magari polovica! Zato pa le trdni bodimo in ne odnehajmo in nazadnje bom dobili tako šolo po naši volji!

Bistrica v Rožu. (Zanimivo.) Mesar K. je kupil pred kratkem kravo. Na Štefanovo je poslal svojo služkinjo in vajenca po njo, da se stehta. Ko kravo pripeljeta, K. vsled drugega opravka ni bil navzoč. Kar primaha k tehtnici drugi mesar, iztrga fantu kravo in reče: Krava je moja, K. naj poišče drugo, ker ima več časa za iskanje živine nego jaz. To se je zgodilo v znamenju obrtniške zavisti.

Rikarja vas. (Občinski lov.) Že pred leti so se trudili nekateri prijatelji lova, dobiti občinski lov v svoje roke. Čeravno je najemninska pogodba z lovskim društvom „Hubertus“ v Celovcu že lani potekla, so kljub temu še nasprotovali na vse mogoče načine, končno pa so se morali vendarle vdati in ga prepustiti občini. „Hubertus“ je plačevala 1800 K najemnine, „Rikarjevaška lovska družba“ pa plačuje 200 zlatih kron. Čeravno bi po pravilih število članov ne smelo presežati 20, jih je dosedaj že 38, članarina znaša 300.000 K, ki je sicer malo previsoka, a je za prvo leto razumljiva. Za cenilce škode po divjačini so postavljeni gg. pd. Picej v Št. Prjimožu, Cenkl v Goričah in Urank v Kamenu. Pričakujem objektivno postopanje pri cenitvah.

Sveče v Rožu. (Kdor zna, pa zna.) Žena nekega delavca je kupovala v raznih trgovinah živila in blago na „račun“. Kupljeno blago je prodajala nato po hišah po „znižani ceni“. Za „izkupiček“ je kupila potem za se in za moža žganje. Na ta način je napravila dolga okrog 8 milijonov kron. Plačala jih bo v — zaporu?

Sv. Juri pri Pliberku. (Zvona.) Dne 9. decembra smo praznovali v naši prijazni cerkvi slovesnost, ki je privabila solze radosti v oči marsikateremu poštenemu Šentjurčanu. Č. g. Ivan Hribar, dekan v Pliberku, so nam blagoslovili dva nova bronasta zvana. Pevski zbor pod vodstvom gdč. Milke Hartmanove je ob dviganju zvona zapel prekrasno „Ko dan se zaznava“. Gdč. Brigita Krainc in Lenka Podlanšekova sta lepo deklamirali „Vaš dom nad nami“. Pomen in namen zvonov so nam v ganljivih besedah razjasnili č. g. dr. Zeichen. Naš stari tovariš, vojak Tevž Mandl, pa je skrbel, da so pokali topiči kot v odločilni bitki rusko-japonske vojne. Botri so bili Franc in Jerca Skutl in Anton in Jerca Grilc. Družine

Trbosova, Gradišnikova, Oberova, Žibanikova, Blekarjeva, Podlanšekova in Ludranča so se posebno trudile za povzdigo slovesnosti, kakor že prej za nabavo zvonov. Zvonovi so krasno ubrani. Vsem darovalcem pa Bog lonaj in sv. Juri!

Št. Lipš. (Razno.) Na nedeljo pred novim letom so premil. gospod prošt Randl blagoslovili novi zvon, ki ga je vlila tvrdka Ernst Szabó. Navzoča sta bila tudi gospod poslanec Poljanec in g. župnik Weiss. Kakor morebiti še nikoli je bila okrašena cerkev od znotraj in zunaj. Blaž Vajncerl, pd. Primej, je spravil s pomočjo svojih tovarišev prav mojstersko zvon v stolp. — V lanskem letu je bilo rojenih v tej župniji 21 otrok: 13 zakonskih, 8 nezakonskih, umrlo jih pa deset; poročeni so bili pa samo trije pari. Bo jih menda v novem letu več stopilo v zakonski jarem.

Šnihel nad Pliberkom. (Ljudsko gibanje.) V naši župniji je bilo v letu 1923 rojenih 60; in sicer 30 dečkov in 30 deklic. Umrlo jih je 47, od teh 21 moških in 26 žensk; po starosti 30 odraslih in 17 otrok. Poročenih jih je bilo 12 parov

DRUŠTVENI VESTNIK

Božičnica štajerskih Slovencev v Gradcu. Zadnje nedeljo v letu 1923, dne 30. decembra, je priredilo „Slov. kat. izobraževalno društvo Kres“ v svojih društvenih prostorih „Božičnico“, držeč se stare navade tukajšnjih Slovencev. Tudi jaz sem dobil povabilo, ki sem se mu seveda rad odvezal in se prireditve udeležil. — Mrzel veter je bril doli s starega Grada po strmi ulici, sneg je naletaval, a vse to ljudi ni moglo zadržati, da ne bi posetili prireditve „Kresa“. Došel sem točno in našel vse prostore nabito polne, ljudje so odhajali kljub temu, da so se prireditelji trudili, ustreči vsem gostom po možnosti. Odkazan mi je bil prostor v kotu poleg zgovorne Korošice iz Celovca. — Cela dvorana je kazala božično lice in napravila ugoden vtis. Spredaj je stala od lučic razsvetljena jelka in lične jaslice, na stenah pa slike raznih slovenskih noš, kakor avbe z Zile, kučme iz Štajerja, slika knežjega kamna, vojvodskega prestola, Krnskega grada, Gospo svete, ustoličenja vojvode Tugomira itd. so dičile dvorano. Nad vrati je stalo veliko pisano: „Da smo tudi mi Slovani, da slovansk je Korotan,“ spodaj pa: „Štejerci, čitajte in širite „Koroškega Slovence“, tednik za katoliške avstrijske Slovence!“ — Točno ob 1/2 5. so otvorili prireditve društveni tamburaši pod vodstvom g. Našiča s „Tajna ljubav“, temu je sledila citrarska potpuri k sveti noči pod spretnim vodstvom g. Wasely-ja, umetniško igrana. Žarnice so ugasnile in pevci so zapeli s spremljevanjem harmonija „Sveta noč“. Vse navzoče je prizor tako ganil, da so se celo navzoči Nemci čudili umetniškemu proizvajanjem posameznih točk. — Slavnostni govornik je nato pozdravil dobro zastopano „Čitalnico“, Korošce in vse druge navzoče, omenil kratko zgodovino Slovencev, potrebo temeljitejše domače vzgoje otrok v nacionalnem smislu in pomen „Božičnice“. Govornik je žel buren aplavz. Ko se je slavnostno razpelo občinstvo nekoliko pomirilo, so zajorali tamburaši „Slavulj“, potpuri iz opere Saloma. Gg. Perkojev in Zorica sta deklamirala dve lični deklamaciji, nakar se je pričela tombola v prid društvenim svrhom. — Odšel sem pozno zvečer z zavestijo, da še nobena slovenska prireditve po prevratu ni vzbudila toliko zanimanja. Upam, da nam bo društvo „Kres“ privoščilo še več takih prijetnih zabav, in izrekam vodstvu za trud in užitek najsrčneje zahvalo. Ljudevit Starošinčanov.

GOSPODARSKI VESTNIK

Razglas.

Gospodarska zadruga v Sinči vasi je na podlagi sklepa občnega zbora l. 1922 spremenila in razširila svoja pravila, ki so oblastveno potrjena. Tvrdka se glasi sedaj: „Južnokoroška gospodarska zadruga v Sinči vasi, registrovana zadruga z omejeno zavezo“ ali nemško:

„Südkärntnerische Wirtschaftsgenossenschaft in Kühnsdorf, registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung“.

Zadruga zopet posluje. Da bo mogla svoj delokrog razširiti tudi na druge dele Koroške, ji je treba zadostne obratne glavnice. V ta namen vabi zadrugino načelstvo k pristopu vse koroške Slovence, ki še niso člani zadruga, zlasti posestnike, posojilnice, trgovce, društva itd. Tozadevna navodila bo razposlalo načelstvo vsem slovenskim zadrugam.

Da se ugotovijo stari zadrugniki — zadrugini spisi so se pri povojnih preobratih porazubili — je sklenilo načelstvo v seji dne 3. januarja 1924 pozvati stare člane, da se javijo pri načelstvu ali njegovih organih z zadrugno knjižico in podpišejo novo pristopnico. Ta sklep se razglša v smislu § 16. zadruginih pravil. —

Izveleček iz zadruginih pravil.

§ 2. Zdruga ima namen:

Nakupovati za svoje člane vse kmetijsko-gospodarske potrebščine (kakor umetna gnojila, krmo, semena, živino, stroje, orodje itd. oz. nakupovanje takih predmetov za svoje člane posredovati.

Nakupovati in oddajati članom na veliko ali drobno živila in drugo konsumno blago oz. take kupčije za svoje člane posredovati. Vnovčevati kmetijske pridelke svojih članov ali pa posredovati pri prodaji takih pridelkov, posebno pa na račun članov ali na svoj račun prevzeti dobavo kmetijskih pridelkov in izdelkov za državo, okraje, občine, družbe in druge velike odjemalce.

Vstanavljati zadrugna skladišča in podružnice.

Širiti med svojimi člani strokovno znanje s poučnimi gospodarskimi shodi (tečajji in predavanji, z izdajanjem pisanih navodil in razstavami; dajati članom nasvete v gospodarskih zadevah.

§ 3. Gospodarski zadrugi morejo pristoupiti kot člani:

- svoje-pravne osebe,
- registrovane zadruga, ustanovljene na podlagi zadrugnega zakona z dne 9. aprila 1879,
- društva in trgovska podjetja.

§ 4. Sprejem v § 3. omenjenih članov se vrši na podlagi sklepa zadrugnega načelstva. Sprejem je šele tedaj pravomočen, kadar pristopivši podpiše pristopnico ter vplača vsaj en delež in vpisnino.

§ 6. Zaveza zadrugnikov je omejena. Vsaki član janči za zadrugne obveznosti s svojimi deleži in poleg tega še z desetkratnim zneskom deležev.

§ 9. O pristopu v zadrugo je vplačati vsaj en delež. Však član sme vzeti več deležev, če mu načelstvo dovolji.

Obrestrvanje deležev določi občni zbor na podlagi čistega dobička za dotično leto.

§ 30. Vsak član ima na občnem zboru toliko glasov, kolikor ima deležev, vendar pa ne več kakor deset.

Načelstvo južnokoroške zadruga v Sinči vasi dne 3. januarja 1924.

Z mlekom v denar.

Mnogo je krajev, kjer ne donaja reja krav nobenih pravih dohodkov in kjer je zaradi tega tudi zanemarjena in slabo razvita. Izmed teh krajev so nekateri kraji po svoji legi in po svojih naravnih pogojih pripravni za povzdigo kravjereje. Trebalo bi le poiskati prilike za boljše vnovčevanje mleka. So pa tudi taki kraji, kjer so razmere za rejo molznih krav sploh manj ugodne in kjer ni nobenega pravega izgleda, da bi se mogla ta reja v zvezi z mlekarstvom kaj prida dvigniti.

Kjer so prilike za boljše uporabo mleka količkaj ugodne, tam naj se skuša na vsak način ustvariti pogoje za boljše vnovčevanje in izkoriščanje mleka. Mleko naj gre v denar, bodisi po tej ali drugi poti! Vse mleko, ki ga ne porabimo doma, naj se zbira in oddaja naprej. Posameznik ne zmore dosti, toda če se združi cela vas in cela okolica, se da pa marsikaj doseči. Iz malega raste veliko. Če ne drugače, naj se zbrano mleko posnema, sirovo mas'lo prodaja, posneto mleko pa doma uporablja za praseto itd. Naj gre mleko v tej ali drugi obliki v denar, glavno je, da se dohodki kravjereje dvignejo in da postane ta reja bolj dobičkomsna, kakor je sedaj.

Če bomo dvignili dohodke iz kravjereje, jo bomo s tem najbolj podprli v njenem napredku. Če bo šlo mleko v korist, naj si bo na ta ali drug način, potem ne bo vseeno, ali molze krava 1500 ali pa 2000 litr. na leto, kakor nam je sedaj. In to bo prva pobuda za napredek, kajti razlika 500 litrov mleka na leto znaša že pri eni sami kravi, če računamo mleko samo po 4000 K, lepo vrednost 2 milijonov na leto. Vzroka dovolj, da začnemo krave bolj skrbno izbirati in vzrejati.

Danes gre po takih krajih, kjer ni prilika za gladko oddajo in za boljšo uporabo mleka, veliko mleka brez pravega haska v zgubo. V vsej okolici znaša to velike vrednosti! Po takih krajih ni seveda nobene prave spodbude za boljšo rejo krav, kakor je današnja. Če se bodo pa dohodki iz te reje dvignili s pomočjo skupnega vnovčevanja, takoj se bo dvignilo tudi zanimanje za to rejo. Ljudje bodo začeli krave boljše rediti in redili bodo tudi boljše krave.

Ugodno vnovčevanje mleka je prvi in glavni pogoj za napredek v kravjereji. Po tej poti so prišli po drugih krajih naprej in po tej poti treba tudi nam hoditi, če hocemo kravjerejo dvigniti po krajih, kjer je danes zanemarljiva. Z mlekom v denar!

Avstrijska zunanja trgovina. Vrednost uvoza se je v novembru zelo pomnožila. V oktobru se je uvozilo za 58,7 milijonov zlatih kron več kot izvozilo in v novembru za 85,2 milijonov več. Do konca novembra je uvoz presegal izvoz za 571,4 milijonov. Uvozilo se je v oktobru za 141,6 milijonov in v novembru za 169 milijonov, izvozilo pa za 83,8 milijonov. Do decembra je znašal uvoz 1407 milijonov zlatih, izvoz pa 835,7 milijonov. V Avstrijo se uvažava predvsem hrana, gorivo, sirovine in industrijski izdelki, izvažajo se povprečno samo industrijski izdelki.

Meje sanacije. Z januarjem se prične tretja stopnja sanacije naše države. Uspehi preteklih dveh delov so sledeči: Mesečni primanjkljaj, ki je znašal v oktobru 1922 še 39 milijonov zlatih kron, je padel po načrtu Društva narodov v prvi polovici leta 1923 na povprečno 23,5 milijonov, v drugi na 13,2 milijonov zlatih. V resnici je znašal primanjkljaj v prvi polovici leta 1923 mesečno samo 14,3 milijonov in v juliju, avgustu in septembru samo 7,4 milijonov zlatih več. Proračun za januar tek. leta izkazuje 591,8 milijard izdatkov in 512,7 milijard dohodkov, torej 79,1 milijard papirnatih kron primanjkljaja, ki bi ga imelo kriti posojilo Društva narodov. Po sanacijskem načrtu pa sme znašati primanjkljaj v tretji stopnji sanacije (od 1. januarja do 30. junija) mesečno samo 3,5 milijonov zlatih kron ali 51,1 milijard papirnatih. Ker presega torej primanjkljaj v januarju določeno svoto, se bodo morali v bodočih petih mescih izdatki zelo skrbno, ako se noče prekoračiti po Društvu narodov določene meje.

Dunajski trg. Živina: voli 10—14.500, biki 11—15.500, krave 12—13.000, teleta 27.000 do 32.000, svinje mesne 26—30.000, pitane 23.500—27.000, ovce 12—18.000, kože 8000 do 12.000 K za kg žive teže. **Meso:** goveje 14.000 do 44.000, telečje 28—46.000, zrezek 50.000 do 72.000, svinjsko 32—50.000, povojeno 36.000 do 50.000, ovčje 18—28.000, konjsko 15—20.000, slanina 30—35.000 K za kg. **Kokoš** 30—38.000, gočob 12—15.000 K komad. **Maščoba:** sirovo maslo 50—68.000, čajno maslo 74—80.000, rastlinska mast 22—25.000, jedilno olje 22.000 do 28.000, ameriška mast 29—30.000, domače maslo 36—38.000 K za kg. **Eno jajce** 2200 do 2500 K. **Sadje:** jabolka 3500—10.000, orehi 12—22.000, fige 8—15.000, posušeni češplji 4800 do 10.000, oranže 5800—8000 K za kg. **Zelenjava:** krompir 1200—2200, špinača 18.000 do 20.000, kislo zelje 2800—4000, hren 10.000 do 20.000, čebula 1400—2200, česen 2400 do 4000 K za kg.

Dunajska blagovna borza. Žito: pšenica 3225—3275, rž 2775—2825, ječmen 2750 do 2950, koruza romunska 2850—2950, oves 2350 do 2450, ajda 2400—2500, proso 2200—2400, kaša 4500 5500, fižol 5200—5500, leča 5500 do 6000 K za kg. **Mlevski izdelki:** zdrob 6200—6300, pšenična moka „0“ 5700—5800,

moka za kuho 5050—5150, krušna moka 4000 do 4200, ržena moka 4250—4350, pšenični otrobi 1250—1300, rženi 1100—1200 K za kg. — **Krma:** seno sladko 145—155.000, slama zmešana 80—85.000, povezana 100—110.000 K za 100 kg.

Tržne cene v Mariboru. Z novim letom izdani tržni cenik ne izkazuje posebnih spremeni od zadnje uradne izdaje cenika z dne 15. dec. Podražilo se je konjsko meso I. vrste od 13,50 na 15 Din. Potemtakem vztrajajo cene n. pr. goveje meso I. 25—27, teletina 28—30, svinjina 30—40, slanina 35—40, prekajeno meso 48, mast 38—41, konjske kože 150—200, goveje kože 17,50—22,50, telečje kože 30, mleko 3,50—4, jajca 2,25—2,75, pšenica 3,50, rž 3, ječmen 3, koruza 3,50, fižol 5—7, moka „0“ 6,50, „1“ 6, koruzna moka 4. **Krma** 87,50—100, 1 m trdih drv 200. Zanimiva je primera cen istega blaga med lanskim in letošnjim novim letom (lani 1. jan.): goveje meso I. 14, telečje 15, svinjina 20—23, slanina 28—30, prekajeno meso 28—30, mast 33—33,75, konjske kože 100, goveje kože 10—12,50, mleko 3,50 (cena skoro ista) jajca 1,75—2, pšenica 4,50 (cena za 1 dinar višja od letošnje), rž 4, ječmen 4, koruza 4 (letos za 50 ceneje), fižol 4—5, moka „0“ 7 (letos 6,50), „1“ 6,50, koruzna moka 4,50 (letos 4), krma 185—240 (letos 87,50—100, torej posebno velik padec), drva 175. Pred prazniki so kmetje prodajali z voz (torej na debelo, navadno jabolko po 1—1,50 D, dočim je lani ob istem času veljalo 1 kg jabolka 2—3 D.

Borza. Dunaj, 7./I. Dolar 70.860, milijarda nemških mark 14,20, funt šterling 304.200, franc. frank 3515, lira 3030, dinar 792, 10.000 poljskih mark 82, švic. frank 12.240, češka krona 2054, ogrska krona 2,16 avstr. kron.

Curih, 7./I. Avstr. krona 0,0081, češka krona 16,70, lira 24,66, ogrska krona 0,03, dinar 6,425, franc. frank 28,75 centimov.

ZA SLOVENSKE GOSPODINJE

Kako da kure žro jajca?

Gotovo vsaki gospodinja je znano iz lastne izkušnje, da žre marsikatera kura jajca. Vprašati je: Odkod to? Kateri so vzroki te nenaravne navade in lastnosti kure? Redkokodaj je kura naravno tako izprijena, da poseže po tej slaščiči ter se loti jajc. Ako opazuješ kure, jo vidiš pogosto ob steni, kjer pridno pobira, kako marljivo išče po dvorišču in po pesku ter požira, čeravno si jej ponudila ravnokar zrnje, ki ga vsega ni niti pozobala. Če slučajno najde jajčno lupino, jo zdrobi in pozoblje. Kaj torej išče in pobira ob steni, na dvorišču, v pesku in zakaj rada poseže po jajčni lupini? Ona išče in si pridobiva apnenih snovi, ki jih po svoji naravi potrebuje za dovolj trdno jajčno lupino. Pomanjkanje teh apnenih snovi je den vzrok, zakaj si privošči jajca. Kura se bo nadalje privadila žreti jajca, če je zaprta, ako ne more na dvorišče, na trato, sploh v prostost. Dolg čas jej postane takorekoč in spravi se nad jajca.

Kura se potem navadi rada te grde lastnosti, ako je imela priložnost, priti do razbitih jajc. Ni jej zameriti, ako si privošči prijetenokus svojega lastnega proizvoda. Leže pa kura vsled pomanjkanja apnenih snovi mehka jajca, jajca brez trde lupine, takozvane mečuše, se najhitreje in najraje privadi grde navade: žreti jajca.

Iz tega že lahko sklepamo na sredstvo, ki se naj rabi, da branimo kuro pred to razvado. Svetovati je, da se zlasti po zimi, ko so kure bolj zaprte in si ne morejo priskrbeti dovolj apnenih snovi, primeša zrnu nekoliko suhega apna. Na ta način zabraniš, da kura ni primorana posegati po izvanrednih sredstvih, v našem slučaju po jajcih, pridobiti si potrebnih apnenih snovi, koje rabi za trdo jajčno lupino. Da bi se dobro posušene in razdrobljene jajčne lupine v ta namen ne smele dajati kuram, ker bi se od njih navadile kure žreti jajca, se ne uresničuje. Nasprotno ravno to zabrani, da kure ne posegajo po jajcih, ker imajo priložnost, si pridobiti na ta način dovolj apnenih snovi. Nikakor ne bo gospodinja odvadila tako kure omenjene nenaravne lastnosti, če napolnjuje

prazno jajce s poprom in z drugimi smrdečimi rečmi. Dobro stori hišna mati, če je prišla pri kurah na to sled, da opazuje najhujše požrešnice, ter jih odvadi, dokler niso že preveč navajene; če mogoče, naj jim, kakor so znesle, odvzame jajce.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Na Koroškem je dobivalo od 16. do 22. dec. 1923 brezposelno podporo 1534 oseb. 250 več kot prejšnji teden. — Pri eksploziji smodnišnice v Montellu na Siciliji je bil ubit gospodar in dva delavca. — V Berlinu štrajka 150.000 kovinskih delavcev. — V Ameriki so naredili ton, ki nese 750 kg težek naboj 35 km daleč. — Iz Wiesbadena došli brzovlak je zavozil v Mainz v osebni vlak. Z razvalin so potegnili 20 težko ranjenih. — V Avezzanu so neznanzi zlikovci oropali ondoto cerkev. Razjarjena množica je zločinca potolkla s koli na tla in njihova trupla na mestnem trgu sežgala. — V Srbiji je padlo v nekaterih krajih po 3 m snega. Železniški promet je zelo oviran. — Na Dunaju kida sneg 14.000 delavcev. — Mesto Žombor je bilo predano Romuniji. — V Chicagu je zgorela tamošnja blaznica in v njej 17 bolnikov. — Avstralija pošlje na imperijsko razstavo v London, ki bo na spomlad, ogromen sir, ki bo tehtal eno tona. To bo gotovo največji sir, ki je bil kdaj izdelan na svetu. — Sovjetska vlada pošilja gotovo vrsto zločincev zopet v Sibirijo. — Zamenjava bankovcev po 1, 2, 10, 20, 50, 100 in 1000 K stare izdaje se vrši še do konca januarja.

Sneg. V zadnjih tednih padli sneg je napravil veliko zgago. Iz vseh krajev Evrope se poroča o velikih snežnih zametih, ki so ponekod železniški promet popolnoma ustavili, drugod zopet zelo otežkočili. Zelo pogosti so plazovi v goratih pokrajinah, ki so zahtevali že mnogo človeških žrtev in odnesli več hiš. V veliki nevarnosti se nahajajo turisti, ki romajo kot čebele s smučmi v gore; zelo veliko se jih je že ponesrečilo in našlo smrt pod plazovi ali v prepadih. Tudi reke in veletoki so strašansko narasli: del Pariza stoji pod vodo, istotako so poplave v Budimpešti, Petrogradu itd.

Za tiskovni sklad so darovali:

Sveče v Rožu: Lederveš Mojca 6000, Parti Peter 8000, Partl Jože 16.000, Waldhauser Mica 5000, župnik Ruprecht Viktor 50.000, Uzar 3000, Urbančnov 4000, Mak Blaž 3000, Janežič 3000, Beguš Jok 2000; Jesenko Anton, Goričnik 11.000; Spodnjeveščani 6000; Sima Josip, Škofiče, 2000; Schnee Cecilija, Vetrinj, 2000; neimenovan iz Lipe 100.000; neimenovan 20.000, Sloki Tone, Celovec, 10.000 K. Neimenovan iz Šmarjete, Ljubljana, 25; Kulterer Fil., Braslovče, 25 dinarjev. Darovalcem najlepša hvala.

Občinski tajnik

z 10 letno službo, dobrimi spričevali, obeh deželnih jezikov v besedi in pisavi zmožen, išče službo s takojšnjim nastopom ali pa s 1. februarjem 1924.

Naslov pove uprava lista.

Iščem službo

pri dobri gospodi na kaki grajščini k otrokom. Stara sem 21 let in obvladam slovenski, srbski in nemški jezik. Za slučaj sprejem tudi službo sobarice. Naslov pove uprava.

VAJENKA

14—16 let starega, ki ima veselje za pekovo obrt sprejemem takoj. Hrana, stanovanje in postrežba v hiši.

Franc Kropivnik, pekovski mojster v Borovljah